

GEVELTUIN

© Stad Diksmuide

INLEIDING

Een geveltuin, ook soms een tegeltuon genoemd, is een bovengrondse infiltratievoorziening en bestaat uit een smalle strook langs de voor-, zij- of achtergevel van een woning waar één of meerdere tegels zijn uitgebroken en waar (klim)planten in de plaats gekomen zijn.

VOORDELEN

Geveltuinen zijn altijd een goed idee!

- **Aangename leefomgeving:** De planten kunnen het straatbeeld opfleuren en een gevoel van natuur creëren.
- **Verbeterde luchtkwaliteit:** De planten produceren zuurstof en nemen fijn stof op. Zo verbeteren ze de luchtkwaliteit.
- **Vermindering van het hitte-eilandeffect:** Groene oppervlakken absorberen minder warmte én geven verkoeling door verdamping van water via de bladeren.
- **Minder wateroverlast:** Door tegels weg te nemen kan water opnieuw infiltreren. Hierdoor wordt het riool minder belast met al het regenwater en is er minder wateroverlast op straat bij extreem veel regen. Bovendien vult het de grondwatervoorraad aan, wat essentieel is voor een duurzame waterhuishouding en het voorkomen van verdroging.
- **Biodiversiteit:** Geveltuinen trekken verschillende soorten dieren aan, zoals bijen en vlinders.
- **Geluidsbarrière:** Groene oppervlakken fungeren als geluidsbarrière voor het gebouw.
- **Neemt weinig ruimte in:** Geveltuinen zijn vaak smal. Klimplanten zorgen voor groen in de hoogte en nemen in de breedte niet veel plaats in.

AANDACHTSPUNTEN

Voegen controleren: Zelfklimmende planten grijpen zich vast aan de muur met zuignapjes of luchtwortels. Oude voegen kunnen daardoor beschadigen. Nieuwe voegen, waarin cement is gebruikt, lopen risico als de voeg op voorhand al beschadigd is. Daarom is het belangrijk om het voegwerk van je woning van tevoren te controleren!

ONTWERPOPTIES

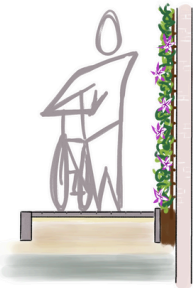
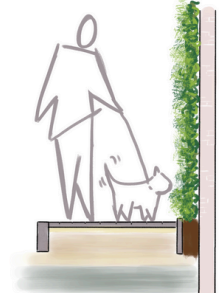

Er zijn 3 types gevelbeplanting:

Een geveltuintje met enkel lagere planten (dus zonder klimplanten).

Een geveltuintje met zelfhechtende klimplanten: deze hechten zich vast aan de gevel. Een klimhulp is dus niet nodig.

Een geveltuintje met klimplanten die een klimhulp nodig hebben om te groeien of te klimmen.

Een goede plantkeuze is van groot belang. Stem je plantenkeuze niet enkel af op de oriëntatie van je gevel (zon, halfschaduw, schaduw), maar ook op de indeling van je gevel en je onderhoudswens.

Zelfhechtende planten zijn goedkoop in de aanleg, maar hebben nood aan jaarlijks onderhoud waarbij de uitlopers en wortels moeten worden verwijderd van roosters, dakranden, ramen en kozijnen. Klimplanten die op een klimhulp groeien hebben slechts minimaal onderhoud nodig.

Kies voor inheemse planten om de biodiversiteit te bevorderen en geen invasieve soorten te verspreiden.

WETGEVING

Informeel bij de gemeente of de aanleg van een geveltuintje vergunningsplichtig is.

Wens je een geveltuintje aan te leggen op openbaar domein? Neem dan zeker vooraf contact op met de gemeente om toestemming te krijgen en de specifieke voorwaarden op te vragen. Vaak zijn de afmetingen van een geveltuintje vastgelegd in een reglement waarbij steeds een minimale vrije doorgang moet gerespecteerd worden. Ook qua diepte is het nuttig om te weten of er bepaalde kabels of leidingen aanwezig zijn in de uit te graven zone.

Enkele voorbeelden van voorwaarden die de gemeente kan opleggen: een opstaande rand rond de geveltuintje verplichten of planten met doorns of giftige bessen die verboden worden.

STAPPENPLAN

Voor je begint

- **Controleer of je gevel geschikt is:** Grenst je gevel aan openbaar domein en wens je hier een geveltuin aan te leggen? Neem dan zeker vooraf contact op met de gemeente om toestemming te krijgen. Soms komt de gemeente liever zelf langs om het voetpad open te breken.
- **Planten kiezen:** Een goede plantkeuze is van groot belang. Stem je plantenkeuze niet enkel af op de oriëntatie van je gevel (zon, halfschaduw, schaduw), maar ook op de indeling van je gevel en je onderhoudswens. Soms heeft de gemeente een lijst met 'gewenste beplanting' waaruit je mag kiezen.
- **Onderzoek of je plant klimhulp nodig heeft:** De meeste klimplanten hechten zich niet vanzelf aan een gevel, maar hebben klimhulp nodig. Er bestaan verschillende soorten klimhulp: klimrek, draadzuil of spandraad. Zorg voor een klimhulp dat weinig tot geen onderhoud vraagt en niet stuk gaat. Eens je klimplant op je klimhulp staat is het vervangen van je klimhulp niet eenvoudig.
- **Onderzoek je buur(t):** Hoor eens bij je burens of zij ook plannen hebben om hemelwater te infiltreren. Samenwerken kan de kostprijs doen dalen.

Plaatsen van de geveltuin

- **Tegels en zand eruit:** Haal een aantal tegels langs de gevel eruit en graaf ook het zand weg tot op een diepte van 30 à 40 cm en vervang deze door goede tuinaarde.
- **Klimhulp bevestigen aan de gevel:** Boor gaten in de muur en bevestig pluggen en schroeven waar nodig. Hou er rekening mee dat de klimhulp heel wat gewicht zal dragen. Laat minstens 5 cm ruimte tussen de klimhulp en de muur en breng de klimhulp ook laag genoeg aan zodat je de klimplant direct kunt aanbinden.

Onderhoud

- **Water geven en genieten:** Geef je planten regelmatig water en haal uitgebloeide bloemen weg, maar geniet vooral van het extra stukje groen.
- **Snoeien:** afhankelijk van het soort klimplant.
- **Klimhulp:** Kijk om de 5 jaar de draagstructuren na en als je met kabels werkt wordt aangeraden deze jaarlijks aan te spannen.

MATERIAAL

- Gereedschap
 - Schop of spade
 - Koevoet of breekhamer
 - Kruiwagen
 - Gieter
 - Voor de aanleg van een klimhulp voor klimplanten:
 - Boormachine
 - Klimhulp
 - Pluggen en schroeven
 - Binddraad
- Grondstoffen
 - Teelaarde
- Materialen
 - Goot: uit oude dakpannen of van de winkel
- Beplanting
 - (Klim)planten
 - Bodembedekkers
 - Bloembollen ...

TIP! Haal inspiratie uit de plantenzoeker van VELT [Welke planten zijn geschikt voor mijn tuin? | Plantenzoeker](#) of de catalogus van Groene Gevels [Plantengids - Groene Gevels](#).

KOSTPRIJS & PREMIES

Hangt af van het aantal m² aan geveltuin en het aantal/de soort planten. Vaste planten kosten, afhankelijk van de soort en formaat, 3 tot 10 euro per stuk. Een klimplant kost iets meer.

De grootste kost is meestal een goede klimhulp. Hier bespaar je beter niet op, want als de klimplant eenmaal aan de klimhulp staat is vervangen niet eenvoudig. Reken voor een systeem met spandraad op ongeveer €10 tot €30 per 10 m.

Dikwijls nemen de gemeente- of stadsdiensten het wegnemen van de fundering, de tegels en het klaarleggen van het plantvak voor hun rekening.

EXTRA INFO

- Indien je beroep wil doen op een aannemer of architect kan je terecht bij de [ondertekenaars van de Green Deal Natuurlijke Tuinen](#) van Departement Omgeving.
- DIY-video van [GEVELTUINBRIGADE HOWTO V2](#).

